

[Svend Haugaard.]

for NATO med eller uden besparelser har nogen som helst afskrækkende værdi.

Hvis man nu mener, at truslerne endnu en tid er påkrævede — jeg mener det ikke; tværtimod tror jeg, de begrænser afspændingen — var det så ikke bedre at lade de to supermagter om det, så vi selv i stedet kunne tage kraftigt fat på de for en fredelig fremtidsverden langt mere afgørende opgaver, som de store ikke stærkt nok kan tage fat på, fordi de har så travlt med at ruste sig mod en fjende, de selv har skabt ved at så mistillid? Der er et rystende misforhold mellem det, vi yder til militært beredskab på den ene side, og til konstruktivt fredsarbejde på den anden. Jeg tænker her på den egentlige u-landshjælp, men også på organisationerne for internationalt samarbejde, på alle former for kontakt og udveksling mellem mennesker for at fjerne modsætningerne.

Det, der i dag er brug for, er tillid, og hvornår så man det militære beredskab hjælpe til med at skabe tillid? Det er ikke i militær interesse at skabe tillid til den fjende, man har udpeget sig, for uden ham vil man ikke være i stand til at fastholde det ønskede beredskab. Derfor overdrives bevidst eller ubevidst risikoen, derfor ser vi den militære træghed over for afspændingsbestrebelse, og derved er det militære beredskab med til at skabe et klima, som er direkte krigsbefordrende.

Magtbalancen bygger i virkeligheden på samme primitive tankegang, som fordums blodhævn. Hvis de på den anden side gør noget, som generer os, så er NATOs raketter parat til at udslette deres byer med indhold af menneskeliv. Vi var harmfulde og med rette, da nazisterne tog gidsler; men hvad er storbyernes befolkning andet end gidsler i den store magtkamp, uanset om de befinder sig i den ene eller den anden af de militære pagter? Det er befolkningerne, der er bombemål og må undgælde, hvis dommen afsiges af de få personer, der i den givne situation bestemmer, om livet skal

fortsætte. Sammenlignet med dette bliver besparelser på nogle millioner på det danske militærbudget unægtelig en biting. Men der er dog alligevel en sammenhæng, for det militære beredskab trækker i den forkerte retning.

Det er afgørende, at vi indser, hvor inhuman gengældelsestanken er, og gør op med den og gør op med hele den voldsmentalitet, som fremmes både af militær uddannelse til det egentlige formål og i vor accept af metodernes berettigelse. Det er vel ikke helt tilfældigt, at det er inden for militære kredse, man finder den største forståelse for USAs fremfærd i Vietnam.

Det, der virkelig betyder noget, er, hvordan vi modstår voldsmentaliteten, hvordan vi bliver i stand til at klare os indbyrdes og klare de modsætninger, der kan opstå imellem os, uden voldsanvendelse, hvordan vi kan opbygge respekt for international ret, hvordan vi kan lære at agte hvert menneske som et medmenneske og ikke som et bombemål. Det er medmenneskelig forpligtethed i global betydning, det er højnelse af retfærd og menneskelig etik og ikke generalernes indsats, der skal give håb om en bedre verden.

Derfor er det trods alt også et lille skridt i den rigtige retning, hver gang vi kan fravriste det militære område midler til mere positiv anvendelse. Men det vil være et endnu større fremskridt, hvis vi ophørte med at tænke sikkerhedspolitik i snævre militære baner for i stedet at møde medmennesket i tillid og med vilje til samarbejde — og vi bør nok huske på, at vi ikke altid skal vente, at det er de andre, der først skal begynde.

Forsvarsministeren (*Ninn-Hansen*): Efter den debat, der har fundet sted efter min redegørelse, er jeg i stand til at takke ikke alene de tre ordførere for regeringspartierne, hr. Erik Kragh, hr. From og hr. Bilgrav-Nielsen, men også socialdemokratiets ordfører, som gik ind for regeringens forslag om besparelser på 125 mill. kr. i det kom-